

Biznisz a szomszédokkal

Feladat:

Olvassa el az alábbi cikket! Nézze meg figyelmesen a külföldi magyar cégek befektetéseiről, valamint a magyar multinacionális cégek vagyonáról szóló diagramot, ill. táblázatot. Írja le, mit tud leolvasni róluk!

Vállalkozások százezrei számára jelenthet kiutat a Kárpát-medencei gazdasági térség ötlete. Az egykori gazdaságpolitikus nevét viselő Wekerle-terv ugyanakkor Szlovákia Szingapúr-projektjével találhatja magát szemben.

"Felemelő érzés volt, amikor elnyertük a kétnyelvű Nagyváradi Állami Színház felújításának bútorozási munkálatait" - meséli Imre Enikő, a székesfehérvári székhelyű Garzon Bútor Kereskedelmi Kft. kereskedelmi igazgatója. Bár a legrosszabbkor, a 2008-as válság kitörése előtt alapították kolozsvári stúdiójukat, nem bánták meg a döntésüket. A szűkülő magyar piac miatt nem volt sok választási lehetőségük: vagy elbocsátanak embereket a közel százfős cégtől, vagy előrelépnek, és kapcsolataikat is kihasználva új piacokat keresnek termékeiknek. Az évi 2,5-3 milliárdos forgalmat bonyolító Garzon az utóbbi években a közületi bútorgyártás és a belsőépítészet felé fordult, és még időben sikerült megvetnie a lábát a magyarnál kétszer nagyobb román piacon. Úgy vélik, most, a várható gazdasági felfutás előtt érdemes a szomszédban beruházni, fejleszteni, építkezni.

Heti Válasz XI. évfolyam 24. szám
2011. június 16.
Facsinay Kinga

Magyar cégek közvetlen befektetései a szomszédoknál*

* Milliárd euró, 2009 végén
Forrás: NGM

Megkezdődött a versenyfutás

A lehetőséget nem csak a magyarok ismerik fel: a Bánságban tízezernél több olasz magánszemély befektetését jegyzik. A 16 százalékos román egykulcsos adó még mindig vonzó, és az adminisztrációs terhek is kisebbek, mint másutt, bár a bürokráciára sokan panaszkodnak. Vállalatot alapítani azonban viszonylag egyszerű, és a határ közelében könnyű magyar cégekre szakosodott könyvelőt és ügyvédet találni. De támaszkodni lehet a Kárpátia Magyar - Román Kereskedelmi és Iparkamara kapcsolataira és szolgáltatásaira is, mint ahogy a Garzon Bútor is tette. "Bár érzékelhető egyfajta összefogás a román vállalkozások között, nem tapasztaltuk, hogy hátrányos megkülönböztetés érte volna cégünket csak azért, mert magyarországi" - mondja az igazgató. Inkább az exportra törekvő magyar vállalkozások közti összefogást hiányolja.

Magyar multik vagyona külföldön*

Mol+TVK	19 301
BorsodChem	1341
Richter	730
Waberer's Holding	95
Jász-Plasztik	49
Masterplast	45
Videoton	38
KÉSZ	36
Fornetti	33
Cerbona**	10

* 2009-es adatok alapján, millió dollárban, pénzügyi cégek nem szerepelnek benne, és nem megfelelő adatszolgáltatás miatt a TriGránit sem.

** Felszámolás alatt áll, de külföldi befektetővel tárgyal

Forrás: ICEG és Vale Columbia Center

Ma Romániában 700 millió euró értékű befektetéssel közel 14 ezer, részben vagy egészben magyar vállalkozást tartanak nyilván. A befektetett tőke 90 százalékát 10-15 nagyvállalat tudhatja magáénak: köztük a Mol, az OTP, a Danubius, a Richter, a CBA vagy a bukaresti ingatlan beruházását éppen felfüggesztő TriGránit. De mellettük gomba módra szaporodnak a zömmel kft. formában tevékenykedő vegyes vállalatok. Fordítva viszont nem működik a dolog: számos román vállalkozó szeretne betörni a magyar piacra, de nagyságrendekkel kevesebben vannak jelen nálunk - magyarázza Kerekes Sándor, a Kárpátia vegyes kamara ügyvezető igazgatója. Hazánkban ugyanis fejlettebb a kis- és középvállalkozói kör, mely előbb nyújtotta ki csápjait a környező országok felé - különösen arra, amerre magyarul területek is vannak. A Magyarországon bejegyzett vállalkozók összes külföldi tőkebefektetésének - melynek értéke 2009 végén 15,6 milliárd euró volt - harmada irányul a Kárpát-medencébe, és ennek 25-30 százalékát adják a kis- és

középvállalkozások (kkv-k).

Kitörési pont

Nemcsak vetélytársak, hanem partnerek is lehetnének a térség vállalkozásai. Radetzky Jenő, a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, egyben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke évek óta vallja: a Kárpát-medence a mi történelmi és gazdasági mozgásterünk. Száz éve ez valóság volt, de a mai szétszabdalt világban a magyar vagy a környező országok piaca kicsi ahhoz, hogy a világ gazdaságban is versenyképes méretű, közepes és nagyvállalatok nevelkedjenek fel rajta tömegesen. A szűkülő hazai piacon vergődő, mintegy 700 ezer aktív vállalkozásnak azonban nem kellene messzire mennie, ha kitörési pontot keres. "A külpiazi kapcsolatokat kereső, egyébként ígéretes termékekkel rendelkező kkv-k lehetőleg ne Kínában vagy Indiában próbáljanak szerencsét először, hanem a környező országokban, ahol számíthatnak arra, hogy a szavát is értik a magyarnak" - mondja Gulyás József, a KKVHÁZ Zrt. vezérigazgatója. A "szomszédolás" mellett szól az is, hogy a kkv-k legfeljebb 600-800 kilométeres sugarú körben tudják szervezni és tervezni tevékenységüket - vélik a Nemzetgazdasági Minisztériumban (NGM).

Az EU nem ismeri el egységes régióként a Kárpát-medencét, és több mint tíz kisebb térségre szabdálja. Térképünkön a három legnagyobb eurorégió.

Magyar multik előnyben

"Olyan Kárpát-medencei fejlesztési programban gondolkodom, amely 40-50 ezer vállalkozásnak jelent tágabb, 50 millió fős piacot, és mindegyik résztvevőnek előnyös" - mondja Radetzky Jenő. S hol van az megírva, hogy csak a Molból, az OTP-ből vagy a Richterből lehet regionális multicég? A jármű-, az élelmiszeripar, a turizmus, a megújuló energia vagy az információtechnológia terén akár felvásárlással is létrejöhetne 10-15 olyan nemzeti tulajdonú társaság, amely idővel régiós nagyvállalattá válhat.

Idehaza most különösen kedvező hátszelet kapott ez a gondolat, miután az új Széchenyi-tervben és a még hatályba nem lépett külgazdasági stratégiában is megjelenik a Kárpát-medencei gazdaságfejlesztési program. A nemrég Mórton rendezett Kárpát-medencei

gazdasági fórumon pedig Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter kijelentette: „Európa egyik új növekedési zónája itt van.” Radetzky Jenő javaslatára a XIX. század végének háromszoros miniszterelnökéről és pénzügyminiszteréről, Wekerle Sándorról nevezték el az új térségi gazdaságpolitika elindítását szolgáló tervet, amelynek előkészítése már korábban elkezdődött az NGM-ben. Helyi szakemberek bevonásával készülnek az egységes és "nemzetszempontú" program „nemzetrezstervei”: ilyen az Erdély gazdasági fejlesztésére hivatott Mikó Imre terv, de hasonló kezdeményezések vannak Dél- és Felvidéken is. A Mikó-terven dolgozó Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács az első vitairat bemutatását a júliusi Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborra ígéri. A Wekerle-tervről részleteket még nem tudni, de az elképzelés nemcsak magyar költségvetési, hanem európai és a szomszédos országok fejlesztési forrásaival is számol. (Szakértők szívesen látnák egy régiós pénzügyi alap létrehozását is, amely a drága külső hitelt helyettesítené.) Húszmilliárd forintból már csodákat lehetne művelni - véli a megyei kamarai elnök.

Bár a térségben élő valamennyi nép érdeke, hogy a Kárpát-medencére mint földrajzi egységre alapozva a kormányok megalkossanak egy új gazdasági fejlesztési tervet, népszerűsítéséhez nem árt az óvatosság, nehogy a határon túli magyarok ellen hangolja a nacionalistákat - mondják szakértők. Kemény diónak bizonyulhat az Európai Unió is, mellyel el kellene fogadtatni egy ma még nem létező nagyrégiót. Kérdés az is, mindehhez hogyan illeszkedik Szlovákia - ahol inkább adóoptimalizálási okokból vannak nagyobb számban jelen magyar cégek - legújabb terve. Pozsony ugyanis bejelentette a Szingapúr-projektet, melynek célja az, hogy a világ egyik legjobb vállalkozói környezetét teremtsen meg. Elfogadása esetén bárki két nap alatt alapíthat céget, és egy euróért hozhat létre gazdasági társaságot. Szemléltetést tehát nem csak Magyarország ismeri fel a kínálgató lehetőséget.

A hálózat világában

"Sokak számára rossz emlékű a KGST-együttműködés, de ki lehetne találni az ott megvalósult nemzetközi munkamegosztás okos utóéletét" - véli Gulyás József, a KKVHÁZ Zrt. kisvállalkozói tömörülés vezérigazgatója. Cége formabontó internetes együttműködést indított útjára, mely az új munkamegosztás informatikai, logisztikai feltételeit teremti meg. Ugyanakkor már a gazdasági tárca asztalán van a kisvállalkozások külföldi terjeszkedését elősegítő javaslatuk. Eszerint cégek olyan gazdasági hálózatát kellene létrehozni, amelybe az állam a külgazdasági tapasztalatait, kapcsolatait és adatbázisát vinné be, a tagok pedig a nemzetközi piacon is értékesíthető gyártási, szolgáltatási képességüket. Az adatbázist egy kis létszámú központi szervezet menedzselné, és a KKVHÁZ által részben már kiépített informatikai rendszeren keresztül lehetne elérni, így lehetővé válna a hatékony értékesítés. A hálózat első lépésben a Kárpát-medencében terjeszkedne: egyrészt itt értékesítené kapacitásait, másrészt innen is toborozná tagjait, számos határon túli cég bevonásával. A tárca és a tömörülés egy, akár régió kívüli kísérleti kapcsolat kiépítésével - melynek előkészületei már folynak - mérné le az elképzelés életképességét.